

12.2. Interlingvistika laboro

Jespersen kiel anglisto konsciiĝis, ke la angla iĝas internacia helplingvo – tiun ideon subtenis pluraj lingvistoj, kiuj influis lin, i.a. Alexander John Ellis kaj Hugo Schuchardt (fondinto de kreolistiko). Jespersen prave rimarkis en unu de siaj artikoloj, ke oni ĉefe priatentas la gvidan pozicion de angle parolantaj nacioj sur mondaj merkatoj, tial la superregon de la lingvo diktas ĝia ekonomia forto. La plej granda lingvistika manko de la angla estas ĝia ortografio, kies reformojn favoris jam Theodore Roosevelt kaj kiuj estas ĉiam denove proponataj, same kiel simpligitaj formoj de la angla, piĝinoj kaj Basic English. Jespersen tamen malaprobis tiun ĉi vojon al internacieco kaj preferis, ke oni ŝatu kaj estimu naciajn lingvojn tiajn, kiaj ili estas, ĉar ili havas sian propran identecon, kiu en alia kunteksto perdiĝus.

Ŝancon en internacia komunikado havus laŭ lia opinio artefaritaj lingvoj, en kiuj li vidis eblan rimedon por eviti penojn kaj kostojn de tradukado kaj interpretado, precipe de sciencaj verkoj. Sian laboron en tiu ĉi kampo li priskribis en memoraĵoj *Men labore por un international lingue* („Mia laboro por internacia lingvo”, 1937/1938). Laŭ propra eldiro, Jespersen jam kiel junulo rifuzis Volapük pro ties troa artefariteco kaj pozitive akceptis Esperanton, vidante, kiom da progreso kaj kiom da bona lingvistika laboro ĝi enhavas. La nepra merito de Schleyer estis demonstri, ke la internacia helplingvo povas funkcii, kaj la merito de Zamenhof estis uzi eŭropajn internaciismojn kiel ĝustajn fontojn de la vortprovizo. Jespersen, malgraŭ riproĉoj de siaj kolegoj, ke li perdas tro da tempo kaj forto por „nenaturaj” lingvoj, helpe de ili konsciiĝis pri trajtoj de „naturaj” lingvoj, kiujn li alimaniere pretervidus. Li neniam ĉesis kredi, ke eblas konstrui akcepteblan internacian lingvon. Laŭ li, la plej bona internacia lingvo estas tiu, kiu prezentas *la plej grandan facilecon al la plej granda nombro da uzantoj*.

12.2.1. Ido

Jespersen notis en siaj memoraĵoj, ke li pere de korespondando konatiĝis kun Louis Couturat, kiu kuniniciatis en 1900 la organizaĵon *Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale* („Delegitaro por alprenado de la internacia helplingvo”, vidu ĉapitron 10). Jespersen apartenis al la unuaj lingvistoj, kiuj akceptis la inviton de Couturat helpi kun la ekspertizoj. La Komitato ekzamenis diversajn projektojn. Jespersen kun admiro priskribas la kazon de Léon Bollack, kiu venis por defendi sian propran projekton *Langue bleue*, sed disciplineme promesis, ke li subtenos tiun sistemon, kiun oni oficiale elektos, kaj tion li faris. Oni akceptis Esperanton sub la kondiĉo de ŝanĝoj efektivigotaj de la Konstanta Komitato, en kiu Jespersen kaj Baudouin de Courtenay estis la ununuraj profesiaj lingvistoj. Jespersen detale priskribas rilatojn de Zamenhof al la Komitato, kies originala tasko estis nur *elekti* unu el la pretaj prezentitaj proponoj, kaj citas la respondon de Couturat, ke Esperanto estas la plej akceptebla kandidato. Jespersen asertas, ke Couturat dum la kunsidoj kondukis korekte kaj ke ankaŭ li mem „prenis la taskon strikte science”. Post intertraktado kun la Lingva Komitato de Esperanto, kiu distanciĝis de la modifoj, oni formale akceptis reformitan Esperanton sub la nomo *Ido*, komence pseŭdonomo de anonima aŭtoro.